

Nýggjur gjaldsháttur

FR kortið hevur vundið alt meira upp á seg, og alt fleiri siggja fyrimunir við at sleppa undan at ganga við reidum peningi uppi á sær, og samstundis altið at vera gjaldfór.

Higartil hevur verið gjørligt at brúka sleðuna og Teleterminalin. Vansin er í háðum fómum, at avgreiðslurnar taka langa tíð. Bæði vegna tíðina, tað tekur at handfara tölina og eisini tí tað hevur verið neyðugt at fáa undirskrift á lepan.

Telefonverkið býðar nú ein nýggjan gjaldshátt, hin sokallaða FR-terminalin, har kundin í staðin fyri undirskriftina nýtir loyntalið. Fyrimunurin við nýggja gjaldsháttinum er, at avgreiðslutíðin er munandi stytta. Ein avgreiðsla tekur við FR-terminalinum 10-20 sekund, meðan hon við Teleterminalinum tekur meira enn 50 sekund. Hetta tykist kanska ikki sum long tíð, men tá viðskiftafólkini standa í biðrøðum hevur avgreiðslutíðin stóran tyding. Mangan avgreiða krambatólkini fleiri viðskiftafólk samstundis, vegna longu biðitíðina.

Hjá handlinum er fyrimunurin ikki bert, at avgreiðslutíðin verður munandi stytta, men eisini at nýggja loysnin er munandi bilgari fyri handlin. Hvørja ferð eitt FR-kort verður drigið gjøgnum FR-terminalin, kostar hetta handlinum ein triðing í mun til vanliga Teleterminalin. Hetta ger, at fer talið av FR-avgreiðslum upp um 350 um mánaðin, ella 11 um

dagin, er FR-terminalurin bilgasta loysnin.

Handlar, ið hava færri avgreiðslur, vilja tó eisini ofta fáa gagn av FR-terminalinum, tí at arbeidsbyrðan verður munandi minni og trygðin munandi størri. Handlar, sum innan fyri stutt tíðarbil hava nógvar avgreiðslur, vilja ofta velja FR-terminalin. Tryggjaða upphæddin við Teleterminalinum og sleðuni er 1.000 kr, meðan tryggjaða upphæddin við FR-terminalinum er 3.000 kr.

Í Føroyum hevur ikki verið vanligt at nýta loyntalið, tá FR-kortið verður nýtt. Vandur kann tí vera fyri, at viðskiftafólkini ikki minnst loyntalið. Royndir við FR-terminaluna hava verið á nøkrum Shell-støðum um kring landið og hesar visa, at tey eru fá, sum ikki minnst loyntalið. Royndirnar á Shell-støðum hava eisini vist, at skipanin sum heild riggar stak væl.

Greitt er tó, at handlar við fám FR-avgreiðslum ikki fáa fyrimun av FR-terminalin, tí fløgan er stór. Fyri hesar handlar er bilgasta loysnin enn at nýta sleðuna og Teleterminalin. Framvegis verður eisini neyðugt hjá handlinum, ið hava FR-terminal, at hava sleðuna til at taka.

Telefonverkið selur FR-terminalarnar, setur teir til og veitir annars tenastur í sambandi við FR-terminalarnar.

Tórshavn, 18. sept. 1997
Telefonverk Føroya
Løgtings

Til VÁGAFÓLK! Rúsevni!

(Alkohol, tablettir, hasj, osfr.)

Hjálp til rúsevnismissbrúkarar
OG/ELLA teirra familjur!

Hósdagin 25. sept. er høvi at hava viðtalu við Jegvan Bæk, sálarfrøðing, á Læknamiðstöðini í Miðvági.

Ring tlf. 15575 og avtala tíð.

Blákröss-
heimið

Heini O. Heinesen, formaður Tjóðveldisflokksins, skrivar:

Vit skulu gera upp við danir!

Sigur Jóannes
Eidesgaard, formaður
Javnaðarflokksins.

Hetta vóru slagorðini hjá tjóðveldisflokkinum til seinasta val.

Nú siggi eg í Sosialinum 17. september formannin í javnaðarflokkinum, Jóannes Eidesgaard, brúka somu orð við stórar yvirskrift á forsiðuni í blaðnum.

Hann sigur viðari at Heimastýrislógin skuldi byggja á samstarv millum báðar ríkispartarnar á jøvnum fæti. Staðan í dag minnir nógv um imperialism, har annar parturin ger sær dælt av hinum.

Hetta eru broyttir tónar frá javnaðarflokkinum.

Vóru tað ikki nettup bossarnir í Javnaðar og Sambandsflokkinum sum vartvundu fólkaliviljan í 1946? Úrsliti av hesu vartvörðing var, at Heimastýrislógin var sett í gildi fyri Føroyar, (fagrásta blað í Føroya søgu, heimastýrislógin) teir sum góttóku hesa lóg og settu hana í gildi fyri Føroyar, ímóti fólkaliviljanum, vóru heimastýrisflokksmenn. Javnaðarflokkurin, Gamla Sjálfstýrið og Sambandsflokkurin.

Um vit lesa viðari í grein-

ini komi eg ið hvussu er til ta niðurstøðu, at Jóannes Eidesgaard ikki meinir nakað sum helst við tað hann sigur. Hann ætlar at liva viðari undir dansku grundlógini. Tað sigur ið hvussu er so mikið, at har kemst ikki viðari á sjálfstýrisleið Føroyar verða ikki ánná enn ein danskur ríkispartur, í alla framtíð sjálvst um vit broyta heimastýrislógina. Hann sigur viðari í greinini: Fara vit aftur í søguna, so siggja vit, at broytingar í ríkisráttur-ligum viðurskiftunum henda meðan Javnaðarflokkurin situr í stjórn. Tað kann verða nakað um hetta, ið hvussu er søtu so Javnaðar- og fólkaflokkurin í landsstýrinum, tá Føroyar vóru settar aftur í amts-tíðina tann 9. okt. 1992.

Heimastýrislógin 50 ár

Tað verða 50 ár tann 1. apríl komandi ár síðani heimastýrislógin kom í gildi fyri Føroyar. Úrslitið er vanligt, vit eru aftanfari 1945 á sjálfbjargnisleið. Um vit samanlika okkum við Island sum tók loysing frá Danmerkinum 1944, so eru teir 50 ár framan fyri okkum. Eg fari at halda at teir flokkar sum mótarbeiddu fólkaliviljanum 1946 áttu at skammast, heldur

enn at mala til at pjøssa uppá henda rossleypin sum heimastýrislógin í veruleikanum er.

Tað var lagdur stórir dentur á av Heimastýrisflokkinum, aftan á kriggið at Føroyar máttu fyri einhvønn pris verða verandi undir dansku grundlógini, og pundini sum føyroyingar áttu til góðar í Bretlandi skuldi umdoypast til danskar krónur.

Kasta mold í eyguni á Føroyafóki

Ætlar javnaðarflokkurin einaferð enn at kasta tórmold í eyguni á føroyafóki, við at billa teimum inn, at tað kemst viðari á sjálfbjargnisleið, sum danskur ríkispartur undir dansku grundlógini. Hetta er sama søgan um aftur sum fólka-flokkurin saman við javnaðarflokkinum hava vartvart upp við. Um eina broytta heimastýrislóg við nýggjum navni -Sjálfstýrislóg- undir dansku grundlógini. Eg trúgvi ikki at sjálfstýriselskandi føyroyingar trúgva uppá slík luftkastellir frá hesum flokkum. Jóannes er ógvuliga naivur um hann heldur seg kunna gera hetta nummarið um aftur, tá vit hugsa um tað sum er farið fram síðani 1992, fyri ikki at tala um kanningin av

bankamálinum sum hann sjálvur viðger í greinini.

Tjóðveldisflokkurin fylgir fólkaliviljanum frá 1946

Um veljarakanningin kom at halda, og flokkurin kemur at leiða eina komandi landsstýrissamgongu, verður kósinn broytt. Tað fyrsta vit fara at gera er, at vit taka samráðingar upp við danir um at Føroyar verða settar uttan fyri dansku grundlógina. Síðani eigur ein føroysk grundlóg at verða samtykt. Tá fyrst kunnu vit seta okkum niður at samráðast við danir á jøvnum fæti um samarbeiðið.

Verður so olja funnin í føyroysku undirgrundini, fara hesar samráðingar ikki at vera so torfarar, um danir eru so demokratiskir sum tier siga seg verða.

Heini O. Heinesen,
løgtingsmaður

Bankakanningin

Málið um bankakanningina hevur enn einaferð verið frammi í fjølmíðlunum. Hesaferð um spurningin um limur í kanningarnevndini og skrivarin hjá nevndini eru inhabilitet.

Hesin spurningur um inhabilitet er sera viðkomandi, tí tað var ein tungur burður, at fáa hesa nevnd setta.

Spurningurin her var sum kunnugt undir hverjum formi kanningin skuldi fara fram - ein dómara-kanning ella ein serfrø-ingakanning.

Tey sum hildu uppá dómara-kanningina førdur fram, at her var talan um eitt sera eymt politiskt/figgjarligt mál sum neyðugt var at fáa klárlagt so alt kom undan kavi um partabrávaseluna. Hetta kundi bert fremjast um ein dómari leiddi kanningina um ráðað trúvirði skuldi vera í hesi kanning.

Onnur førdur fram, at kanningin einsvæl kundi gerast og trúvirði varðveitast um kanningarnevndin bleiv mannað við fólkum við serkunnleika innan øki hetta mál fevnir um. Her er

talán um lögfrøði, bankavirksemi og grannskoðan. Sjálvandi má, um nøkur meining skal vera við eini slíkari kanning vera, at manningin er óheft av einuhverjum myndugleika ella persónum kanningin skal fevna um.

Lógargrundarlagið til bankakanningina er: Lov om undersøgelse af den færøske banksag.

Fyri at lesarin kann gera sína metan vil eg úr hesi lóg endurtaka fylgjandi.

Grein 1. Justitsministeren nedsætter en undersøgelseskommission

Stk. 2 undersøgelseskommissionen består af 3 medlemmer, der udpeges af justitsministeren i samråd med Færøernes landsstyre. Formanden skal opfylde betingelserne for at blive udnævnt til højesteretsdommer. De øvrige medlemmer skal have særlig indsigt i bank- og revisionsforhold.

Stk. 3 Justitsministeren udpeger en person, der kan bistå kommissionen med at foretage afhøringer i retten. Der stilles i øvrigt den fornødne sekretariats bi-

stand til rådighed for undersøgelseskommissionen. Kommissionen kan anmode særligt sagkyndige om en udtalelse eller anden bistand til brug for undersøgelsen.

Stk. 4 Justitsministeren og Færøernes landsstyre udpeger hver 3 personer, der følger undersøgelsens gennemførelse.

Stk. 5. De personer, der efter stk. 2-4 deltager i undersøgelsens gennemførelse, skal være uvildige og uafhængige i forhold til de myndigheder og virksomheder m.v. hvis forhold undersøges.

Tað framgongur sostatt heilt greitt eftir grein 5, at allir persónar sum skulu manna kanningarnevndina -skal vera uvildige og uafhængige i forhold til de myndigheder og virksomheder m.v. hvis forhold undersøges-

Habilitetsspurningurin rakar tí allar persónar í kanningarnevndini, eins og eygleiðararnar.

At grein 5 er so greitt skrivað hevur uttan íva sína grund í, at tað var just spurningurin um habilitet,

at kravið um eina dómara-kanning, ella at ein dómari leiddi kanningina, var so kravmikið.

Tað er tí at undrast yvir, at man just skuldi fella í veitina um habilitet. Spurningurin er: Finst eingin verð uttanfyri, sum ikki hevur tilknýti til Den Danske Bank ella til teir myndugleikar og persónar sum kanningin fevnir um?

Tá grein 5 so greitt sigur frá, at einki tilknýti skal vera millum nevndina/eygleiðararnar og myndugleikarnar eins og tæy virki v.m. kanningin fevnir um er niðurstøða mín henda.

Nevndarformaðurin og skrivarin í nevndini eins og annar av teimum føyroysku eygleiðarunum eru inhabilitet.

Ernst Hansen
løgtingsmaður